

Utopia

S T U D E N T A V I S A I T R O M S Ø

NR. 5, 24 MAI 1988, 13 ÅRGANG

Samfunnsfag for dårlig

Samfunnsvitenskap grunnfag er allt for usystematisk og for sammensatt. Dette gjør det svært vanskelig å integrere de ulike fagretningene til en felles plattform. Vi vil ha vår faglige autonomi og den kan ingen ta fra oss! Dette sier professor Per Mathiesen og 1. amanuensis Trond Thuen som er to av arkitektene bak antropologi som eget studie. De er ikke interessert i å imøtegå det de kaller for Nils Aarsæthers ukollegiale utspill.

Trond Thuen (t.v.) og Per Mathiesen (t.h.).

(Foto: Roy Østensen)

SLUTT

Vi har vansker for å forstå at en nedleggelse av samfunnsvitenskap grunnfag vil føre til rekrutteringssvikt for planleggingsgruppa. Det burde jo ikke være noe i veien for å ta opp studenter fra mer disiplinære grunnfag, dersom Nils Aarsæther absolutt ønsker å gi planleggingstilbudet som eget storfag eller mellomfagstillegg. Dette burde da være mulig siden planleggingsstudiet baserer seg på samfunnsvitenskapelige fagdisipliner. Det vi ønsker er å gi et faglig autonomt tilbud i antropologi, noe som etter vår mening er bedre enn et usystematisk samfunnsvitenskap grunnfag der studentene får en liten dash etnisitet og en liten dash poli-

tikk osv. Vi er nå interessert i å få ro omkring denne saken og ikke bidra til noe polemisk debatt sier Mathiesen og Thuen.

HINDRE AVVIK

Den «gamle» modellen med et felles grunnfag og mer fagspesifikke storfagstilbud har vært et særegent for dette universitetet. Dette har ført til at pendling mellom de forskjellige universitetene har vært vanskelig. Når vi nå oppretter antropologi som eget fagtilbud vil en slik pendling mellom universitetene være lettere. Mathiesen og Thuen legger ikke skjuld på dette kan være med på lette rekrutteringen til studiet noe som er særdeles viktig ved et såpass lite miljø som Tromsø er.

SAMISK IVARETT

Et av de viktigste stridsspørsmålene ved opprettelse av antropologistudiet er hvorvidt samiske interesser vil bli ivarettatt eller ikke. Thuen og Mathiesen poengterer på det sterkeste at de samiske interessene vil bli ivarettatt fullt ut. Vi har pr. i dag tre antropologer som er heltidsengasjert med samisk forskning. Den eneste forskjell nå er at vi har knyttet til oss to stillinger fra de nedre forskningsgruppene, legger Mathiesen til. Både studieplan og undervisningstilbudet i samiske spørsmål vil bli vektlagt like mye nå som tidligere.

POLITISK LEGITIMITET

Antropologi grunnfag har nå 8 studenter. Selv om student-

tallet burde vært høyere, understreker både Thuen og Mathiesen at det er det langsiktige rekrutteringsperspektiv som bør danne grunnlaget for fagets framtid. Man har sett gang på gang at søking til de forskjellige universitetsfag har vært preget av såkalte trender. Det ville være forstemmende om et universitetsfags fremtid skulle bestemmes av slike «mote-treender». Thuen og Mathiesen tilføyer til slutt at å sette folk sammen i tverrfaglige «båser» ikke er den rette veien å gå. Dersom en ikke makter å se forskjelligheten mellom fagene vil man få store problemer. Samfunnsfag er forskjellige, det er noe en må godta selv om man vil eller ikke.

Kronikken: Hva er galt med universitetene?

Ottar Brox, leder ved Senter for by og regionsforskning ved universitetet i Oslo og professor to ved ISV her i Tromsø, har forfattet kronikken i dette nummeret av Utopia. Brox stiller spørsmålsteget ved viljen til konstruktivt samarbeid ved Institutt for Samfunnsvitenskap.

Se side 4

Strid om grunnfag

Trond Thuen, 1. amanuensis ved gruppen for etniske relasjoner, går i et brev til seksjonsorganet hardt ut mot kollega 1. amanuensis Nils Aarsæther. Thuen mener Aarsæther i sine uttalelser til Utopia og Klassekampen både er selv- og ukollegial.

Se side 3.

Obligatorisk U-hjelp vedtatt på Hovedallmøtet

Etter en tildels opphetet debatt ble det på Hovedallmøtet den 4. mai vedtatt at ti kroner av studentenes semesteravgift skal gå til SAIH - Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond. Tidligere har SAIH - tieren vært et frivillig bidrag fra studentenes side.

UniBok åpner igjen

Utopia Tage Stabell-Kulø

Forberedelsen er godt i gang for å starte opp UniBok igjen etter konkurransen i vår. Leder i styret for Studentsamskipnaden sier til Utopia at de første skritt allerede er tatt for å kunne tilby studentene pensumlitteratur til høsten. Finansieringen er imidlertid ennå noe uvisst.

Leder i styret i Studentsamskipnaden, Unni Sandbukt, sier til Utopia at UniBok nå starter opp igjen. Oppstartingen skal foregå i to deler. Først skal 3 personer ansettes for å kunne foreta bokbestillinger, og så skal butikken, og UniKiosk, starte opp i august. Bokhandelen vil få 8 ansatte. Hensikten med å starte opp med tre ansatte nå, er å kunne tilby pensumlitteratur ved semesterstart i høst. Likeledes

vil en ikke bruke penger på å holde åpen bokhandelen i sommer når det ikke er noen studenter her.

Det er rettet en formell henvendelse til Universitetsbokhandelen i Trondheim, Tapir, om aksjekapital. Tapir vil vurdere det nye driftskonseptet og de økonomiske vurderinger som ligger til grunn for det nye UniBok grundig for de gir sitt svar. Ellers er det Universitetet, Forut og FTFI som er aktuelle kandidater. Om ingen av disse er villige til å skyte inn aksjekapital, står Samskipnaden igjen som eiere. Sandbukt kritiserer spesielt Universitetet for ikke å være mer på banen i denne saken. Det er ganske åpenbart at Universitetet, i minst like stor grad som Samskipnaden, må tre støttende til for å få en Universitetsbokhandel.

Unni Sandbukt, Styreleder i Studentsamskipnaden.

(Foto: Trond Davidsen)

Om ingen andre kommer inn på eier-siden i det nye UniBok vil dette være klart i strid med vedtak fattet på Hovedallmøtet om saken.

Det nye UniBok vil fremstå i en noe redusert utgave. Det er fremmet forslag til styret om å nedlegge rekvisita-avdelingen.

Utopia
STUDENTAVIS I TROMSØ

Same shit, new wrapping eller Angrep er det beste forsvar

I forrige nummer hadde vi en «4 på gata» hvor spørsmålet var «Er du medlem av NSU?» Gundersen hevder i et innlegg i avisen at det er beklagelig at bare tre av fire visste at de faktisk var medlemmer gjennom studentenes kollektive medlemskap. Gundersen har lest, eller husker, feil; det var en av de fire som visste at hun var medlem.

Dette er en bagatell, i forhold til Gundersens måte å takle problemet på. La oss imidlertid først se litt på hva dette egentlig dreier seg om.

Alle studentene i Tromsø, og ved de andre Universitetene for den saks skyld, er kollektivt innmeldt i NSU. Det vil si at når man registrerer seg første gang, melder man inn i en politisk organisasjon. I henhold til vanlig høflig- og anstendighet skulle man blitt informert om dette. Sakens kjerne er imidlertid den at NSU, på grunn av det kollektive medlemskapet, overhode ikke trenger å informere om sin virksomhet eller eksistens, og derfor selvfølgelig heller ikke gjør det. All informasjon koster penger, og disse kan brukes til, fra NSUs synspunkt, viktigere saker.

Alle er klar over at uten det kollektive medlemskapet ville NSU svært hurtig avgå med døden. Ved ikke å informere slår dermed NSU to fluer i en smekk. De slipper utgifter, samtidig som de slipper at noen reagerer mot å bli innmeldt.

Gundersen hevder i sitt innlegg, at alle studenter er medlem, «såfremt de ikke melder seg ut». Dette er, en mildest talt, en overdrivelse. I henhold til reglementet i NSU kan en student søke om å bli utmeldt. Og det må søkes på spesielt skjema, hvert semester.

Det er derfor ikke på noen måte overraskende at bare en av fire visste om sitt medlemskap.

Hva gjør så Gundersen, leder av NSU Tromsø og kommende nestleder i NSUs arbeidsutvalg sentralt?

Ikke annet enn forventet. Hun går til angrep på Utropia, for ikke å gjøre NSUs informasjonsarbeid. Hun griper i den anledning spesielt fatt i at vi ikke er kommet til NSU for å høre hva de foretok seg på sitt 34. Landting. Men hva har NSU selv gjort for å oppfylle sin, efter vår mening, soleklare plikt å informere sine medlemmer?

Hit har de ikke engang sendt et referat! Men et referat ble vel gitt Hovedallmøtet, eller er i det minste slått opp på ett eller flere lett synlige steder? Ikke det, nei.

Men som sagt, det er ikke uventet, og vil nok gjenta seg.

Obligatorisk tier til U-hjelp

Da møtet startet var det ca. 70 personer til stede, ikke så værst til et HAM å være. Elin Gundersen ble valgt til møteleder mens Jens Petter Østensen ble valgt til bisitter. Sakslisten var både lang og interessant. Av saker til behandling var det revisjon av uttaksreglementet for Samskipnaden og spørsmålet om obligatorisk SAIH tier inn i semesteravgiften som høstet størst engasjement.

Det som var spørsmålet var revisjonen av det nye uttaksreglementet var om hvorvidt nordiske studenter fortsatt

skulle ha fortrinnsrett ved tildeling av boliger. Etter en lang og til dels opphetet debatt ble det vedtatt med 36 mot 32 stemmer at dette ikke lenger skal være tilfelle. Nordiske studenter skal stilles likt med de norske.

Vedrørende saken om obligatorisk tier til SAIH inn i semesteravgiften ble det først holdt en innledning av Hege Hildrum, SAIH. Bakgrunnen for forslaget var at det var behov for en mer jevn innbetaling fra studentene, det var bare 25% av studentene som betalte inn de 20 kronene som

det tidligere har dreid seg om. I denne saken ble det fremmet forslag om skriftlig votering noe som ble vedtatt. 38 mot 20 stemte for at det blir obligatorisk tier inn i semesteravgiften. 10 personer var avholdne.

Det ble så vedtatt opprop mot den nye utlendingeloven og resolusjon mot Totalstipendiet.

Resten av møtet ble for det første dominert av valg til Studentutvalget, Norsk Student Union, Samskipnaden og Utropia.

Misbruk av Hovedallmøtet?

Utropia : Geir Hatling

Dette er en reaksjon hovedsakelig fremkommet som en følge av det som skjedde på siste Hovedallmøte (HAM). Temaet er imidlertid et problem som har vært synbar i lang tid. For å starte med Hovedallmøtet. Det er en forutsetning for en bra gjennomføring av et slikt møte at møteledelsen fungerer.

Dette skjedde ikke på dette møtet. Det utartet seg etter hvert til et møte hvor møteleder i liten grad satte grenser for hvor langt deltagerne kunne uttale seg negativt. Det må kunne forventes av møtelederen at det blir reagert mot møtedeltagere som helt klart kommer med fornærmelser.

Dårlig møteledelse er forsåvidt ikke noe nytt fenomen under Hovedallmøtene. Problemet er at det begynner å få følger som er mer vidtgående enn bare irritasjon. Nye studenter har alltid vært ønsket velkommen til å ta del i styre og stell på Universitetet. Fra alle hold har det vært fremholdt at Hovedallmøtet er et organ for alle studentene ved universitetet og at en på alle måter må verne om denne unike formen for studentdemokrati. Studentene var igjennom en stor diskusjon om hvorvidt vi skulle ha Hovedallmøtet eller urnvalg som vårt høyeste organ. Det ble argumentert med at det ville være mer demokratisk å ha Hovedallmøtet, fordi en ville unngå fraksjoner som ville undergrave studentdemokratiet. Hvor reelt er egentlig så dette såkalte demokratiet?

Det som skjedde på siste Hovedallmøte var et skrekkelig eksempel på overkjøring fra de sentrale ovenfor de som er helt nye på slike møter. Når Kim Unstad, Studentutvalget, karakteriserer uttalelser fra motstandere som «konservativt vrøvl» medfører det at debattene faller ned på et nivå vi ikke er tjent med. Studenter som er nye i slike fora vil være svært forsiktige med å uttale seg av frykt for å få slike kommentarer slengt i ansiktet. Det at Janne Bjerkan slenger kommentarer til Tage Stabell-Kulø, er for dem kanskje ikke så farlig. De har begge vært med lenge, noe som gjør at de tåler dette. Problemet er imidlertid at så lenge møteledelsen ikke reagerer på slike uttalelser vil effekten bli at andre følger etter med de følger dette får for den videre debatten.

Mange etablerte på ett Brett. (Foto: Tage Stabell-Kulø)

Et annet fenomen som ofte går igjen er at møteledelsen, bevisst eller ubevisst, skiller mellom personer. Når nye studenter blir titelert med «du i den røde genseren», o.l., mens kjente folk blir titelert med fornavn gjør det at avstanden frem til de som sitter i posisjon

ner med en gang blir synliggjort. Ett godt tips for fremtiden kan jo være å spørre om navnet til nye studenter som ber om ordet. Alle har jo ett navn, ikke sant? Det må være klinkende klart at de personene som sitter i sentrale verv har et meget stort ansvar med å påse at det blir kontinuitet i studentpolitikken. Siden de samme personene ofte klager på at det er alt for få på HAM, er det utrolig at de opptrer på en måte som skremmer andre enn de selv fra å møte opp. En kan stille spørsmål om dette er en bevisst politikk. Det er som kjent lettere å få igjennom vedtakene hvis det ikke er motstand. Er det dette som er Studentutvalget og Norges Student Unions form for demokrati?

Sosialkonsulent

Ta kontakt hvis du trenger råd og veiledning ved personlige og sosiale vanskeligheter eller studieproblemer som ikke er faglige.

Du kan også be om informasjon av forskjellig art og få vite hvor du skal henvende deg i helse- og sosiale spørsmål og juridiske saker.

Sosialkonsulent Ann Torunn Olsen, Roald Amundsenspl. 1 (Odd Berg-bygget), Tlf. 81 012. Kl. 09.00 — 15.00 unntatt torsdager.

Husk å benytte deg av de økonomiske støtteordningene som Studentsamskipnaden har til dekning av helsemessige utgifter: HELSEFONDET OG REFUSJON AV EGENANDELER.

For informasjon, se reglene.

Utropia

I REDAKSJONEN:

- Arve Bartnes
- Ole Berthelsen
- Janne Bjerkan
- Trond Davidsen
- Steinar Johansen
- Oddgeir Sagerup
- Tage Stabell-Kulø
- Geir Hatling
- Geir Arne Hansen
- Roy H. Østensen
- Britt Bakkehaug
- Nora Sørensen

REDAKTØR:
Tage Stabell-Kulø

REDAKSJONSSEKRETÆR:
Trond Davidsen

UTROPIA er et organ for studentene ved Universitet i Tromsø, og kommer med 12 nummer i året. Redaksjonen er valgt på politisk uavhengig grunnlag.

Annonsepris: Kr. 4,- pr. sp. mm. Ved fast annonsering 20 % rabatt.

Adr.: Boks 678, 9001 Tromsø
Tlf.: (083) 44 283

Opplag: 2000 eksemplarer.

Sats: A/S Nye Troms, 9220 Moen
Trykk: A/S Nye Troms, 9220 Moen

Strid på Institutt for samfunns vitenskap

Nils Aarsæther og Trond Thuen: Sterkt uenig. (Foto: Roy Østensen)

I forrige nummer av Utopia karakteriserte førsteamanuensis Nils Aarsæther ved planleggingsgruppa oppstykinga av samfunnsvitenskap grunnfag som destruktivt og skremmende. Dette har fått førsteamanuensis i antropologi Trond Thuen til å reagere kraftig. I et brev til samfunnsfagseksjonen datert 06.05.88 går han til angrep på Nils Aarsæther. Vi siterer brevet i sin helhet.

Utopia: Steinar Johansen

«Det er med en viss tvil jeg er kommet til at jeg vil reagere overfor seksjonen over den fremstillingen av vår fagdebatt som kommer til uttrykk i intervjuet med Nils Aarsæther i «Utopias» siste nummer. Jeg aksepterer uten videre at våre interne problemer har interesse utover våre egne sirkler, og ikke minst for studentene. Jeg aksepterer også at det bare er den ene parts syn som fremkommer, men håper at «Utopia» senere vil bringe fram andre synspunkter.

Det jeg derimot reagerer sterkt på, er den uhemmede karakterisering av egen fortreffelig-

het og kollegers villfarelser som Aarsæther fremkommer med: «Det er destruktivt og skremmende at samfunnsfag systematisk blir forsøkt ødelagt av folk som vil ha småfag. Enkeltpersoners trang til å ri disiplinære kjepphester har i dag ført til en situasjon som bryter helt med de de intensjoner en hadde med opprettelsen av samfunnsfagstudiet.» «Når så denne tverrfarligheten systematisk blir forsøkt ødelagt av enkeltpersoner, kan det ikke betraktes som annet en destruktivt og skremmende.» I Klassekampen av samme dato konstaterer han videre at «samiske studier/etniske rela-

sjoner.. representerer en utfordring som ikke blir møtt når man nå har valgt å skille ut antropologi som eget fag. Opprettelsen av et tradisjonelt antropologistudium oppfatter han som en falitterklæring.....»

Disse saksframstillingene er en grov fordreining av virkeligheten. Lokalsamfunnsgruppa har lenge tatt opp studenter med annen samfunnsvitenskapelig bakgrunn enn vårt eget samfunnsvitenskap grunnfag. Det er vanskelig å forstå at planleggingsstudiet står og faller med eksistensen av samfunnsvitenskap grunnfag, som så lenge det har eksistert har hatt problemer med å definere et samlet perspektiv på samfunn og kultur. Den debatten skal imidlertid ikke videreføres her.

Jeg vil derimot beklage den mangel på kollegial respekt som kommer til uttrykk i disse karakteristikkene av fagfeller. Både jeg selv og andre i min

forskningsgruppe har inntil nylig bidratt med undervisning og deltagelse i hovedfagskommisjoner i Nils Aarsæthers gruppe. For eget vedkommende finner jeg det svært vanskelig å samarbeide i fremtiden med en kollega som offentlig karakteriserer mine faglige hensikter på denne måten.

Trond Thuen

Samiske studenter reagerer

Samiske studenters forening tar i et brev datert 14.04.88 sterk avstand fra opprettelsen av antropologi som eget studie. Man beklager sterkt de ustabile forholdene dette har skapt ved instituttet og de konsekvenser dette kan ha for samiske studiers eksistens. I brevet heter det videre at faget blir opprettet uten at en har diskutert forpliktelser overfor det det samiske. Dette betrakter man som et stort tilbakeskritt sett i et samisk perspektiv, noe man må beklage.

Samiske studenter mener at samfunnsvitenskap grunnfag bør fortsette som før, ut fra tanken om at en forandring over natta vil forsterke den kaotiske situasjonen. Skal universitetet håpe på å rekruttere nye studenter til et samfunnsvitenskapelig studium, er det av avgjørende betydning at det opprettes ordnede forhold ved faget, slik at studentene vet hva de går til, heter det i brevet.

STUDENT-UTVALGS-SEKRETÆR

Studentutvalgets sekretær sluttet i Studentutvalget den 1. september 1988. Stillingen som Studentutvalgssekretær vil dermed være ledig fra den 1. september. Den som ansettes som Studentutvalgssekretær må være student. Ved ansettelsen legges vekt på følgende:

1. Tidligere studentpolitisk og organisatorisk erfaring
2. Tidligere arbeid som studentpolitisk sekretær
3. Yrkeserfaring
4. Praktiske ferdigheter
5. Utdannelse

Den som ansettes vil få varierte arbeidsoppgaver som Studentutvalgets sekretær. Det studentpolitiske miljøet er aktivt og innehar mange utfordringer.

Studentutvalgets sekretær har spesielt ansvaret for:

- Å delta i Studentutvalgets saksbehandling
- Å holde orden på Utvalgets økonomi i samarbeid med Studentsamskipnaden
- Kontorteknisk arbeide som arkivering og maskinskriving for utvalget

Arbeidstiden er fleksibel, men bør være minst 18 timer i uka. Stillingen lønnes i lønnstrinne 16-20, avhengig av ansiennitet.

Søknaden må være Studentutvalget i hende senest 10. juni 1988, og sendes Studentutvalget, UB, Postboks 678, 9001 Tromsø. Forespørsel rettes til Studentutvalget på telefon 72421 eller 44202.

Med hilsen
Eirik Malnes

Endelig! UKA er i gang

Her fra UKA-87
(Foto: Oddgeir Hagerup)

Etter mye om og men ble det endelig valgt et UKE-styre som har startet arbeidet med å forberede UKA-89. Styret består av 6 personer. Arbeidet er nå så godt som ferdig i hen-

hold til den arbeidsplanen som ble lagt frem til sommerferien.

Vi har fått tildelt kontor i det provisoriet som etter som-

meren vil komme ved siden av IRV. Det vil senere bli opplyst om kontortider. Universitetet har stillt garanti slik at vi så langt har startkapital. Det har enda ikke lyktes oss å skaffe hovedsponsor, men vi regner med at det vil gå i orden. Fore-

løpig er det mest på det forberedende plan arbeidet pågår, selv detaljplanleggingen vil komme frem mot jul. UKA skal jo være en begivenhet for hele byen, dette vil vi bestrebe oss på å få til. Arrangementer vil bli tilrettelagt for mange forskjellige aldersgrupper. I tilknytning til UKA vil det være behov for mange medar-

beidere. Alle studentene i Tromsø er hjertelig velkommen til å arbeide under UKA eller til å komme med forslag til hva som burde foregå under UKA. Styret er takknemlig for alle bidrag som kommer inn. Styret har planlagt flere fester til høsten hvor det vil bli anledning til å komme med forslag o.l. STØTT OPP OM UKA-89.

Hva er galt med universitetene?

Av Ottar Brox

«Et Universitet er ikke en ekspedisjon» heter et innsiktsfullt kapittel i Yngvar Løchens bok om Liv og forvitring, som gir mange innsiktsvinkler for den som er opptatt av at et universitetsinstitutt har så dårlig evne til å bestemme seg for hvor det skal hen, vurdere midler til å komme dit, og sjekke at det faktisk har nådd målet.

Opgaven må avgrenses. Det jeg vil prøve å skrive noe om, er min oppfatning av årsakene til at undervisninga i samfunnsvitenskap er så dårlig at de fleste instituttene, og ofte langt dårligere enn den kompetansen som finnes på instituttene. Dette kunne jo skyldes at forskning prioriteres for høyt, slik studentene tror, men det er en antakelse som i alle fall ikke bekrefte av den trykte produksjon som kommer ut av de fleste undervisningsinstituttene i samfunnsvitenskap. Samtidig vet vi at svært mange universitetslærere lever et stressende og faglig sett utilfredsstillende liv. Dette bygger jeg ikke bare på min egen begrensede erfaring som universitetslærer, men også på svært mange utsagn og observasjoner fra de fleste undervisningsinstituttene i vårt land. Mange gir uttrykk for at de kjenner seg igjen i den beskrivelsen som jeg prøver å lage.

Jeg kan ikke understreke sterkt nok at det jeg kommer til å skrive, også i en viss forstand er selvkritikk. Det er tanker jeg har gjort meg både som deltakende observatør og etter at jeg holdt opp å arbeide med undervisningsoppgaver.

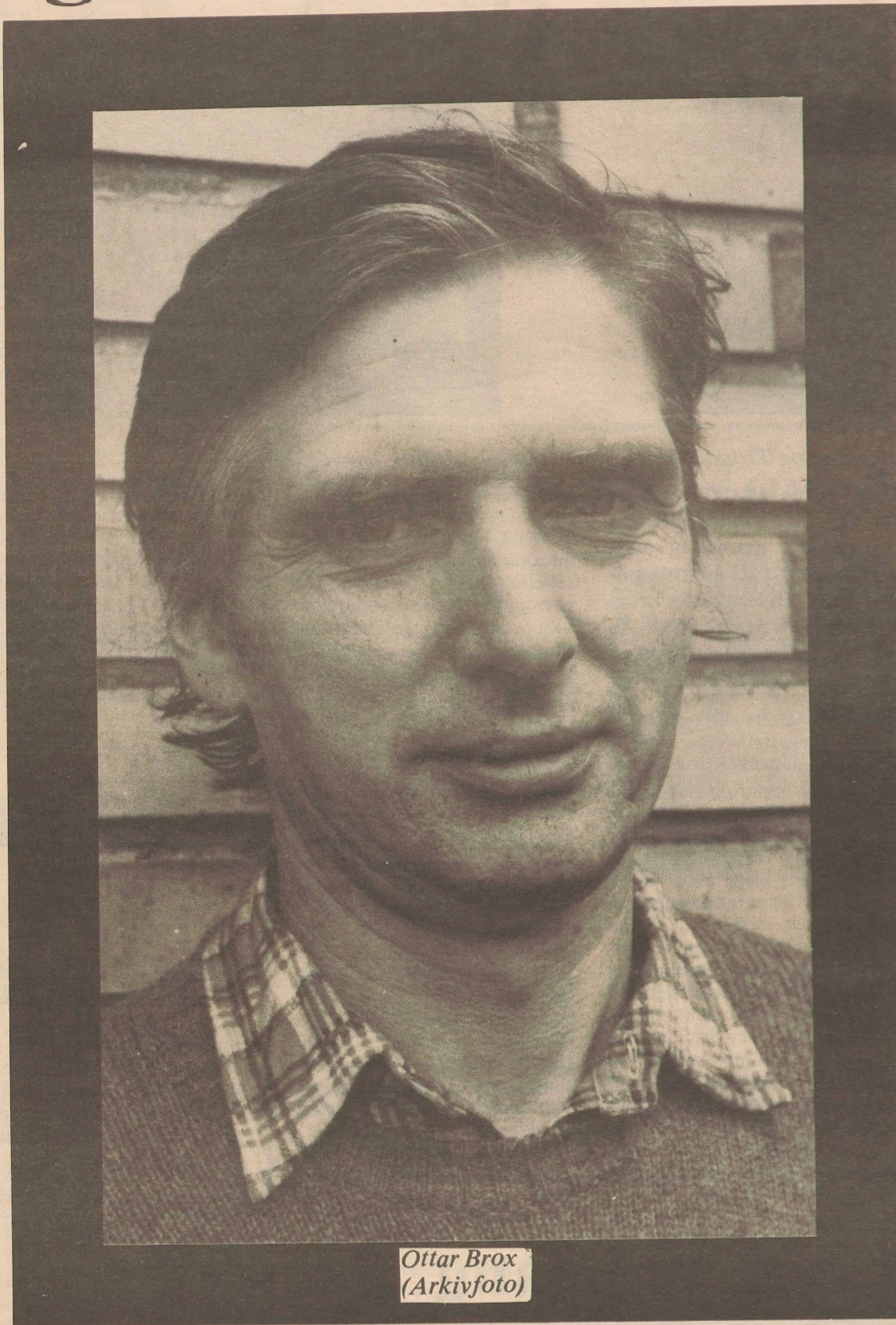
Jeg kommer ikke til å legge frem noen oppskrift på suksess, noen fiks ferdig plan for hvordan undervisningsinstituttene burde vært organisert. Jeg er ganske tilfreds dersom jeg kan legge et grunnlag for enighet om at noe må gjøres med situasjonen, og antyde noen av årsakene til at undervisningsoppgavene kan løses så dårlig. Hvis vi kan bli enige om såpass mye, burde det også være mulig etter hvert å komme frem til effektive botemidler.

Først er det nødvendig å avvise den tenkemåten som opererer med et «syndefall» i 1968, der det gamle og gode professorveldet, iflg. en litt for utbredt historieoppfatning, ble avskaffa. Det er flere momenter som må være med her. For det første den sterke veksten i studenttallet. Den førte bl.a. også med seg at institutter som nærmest var organisert for å håndtere 2-3 magisterstudenter og grunnfagskull på 5-10 studenter pr. år, nærmest brøt sammen overfor den oppgaven å håndtere den økte tilstrømninga. Bl.a. førte det også til at professorer som vel hadde administrert sine institutter med lillefingeren uten noen særlig komplekse organisasjonsmessige strukturer, gjerne abdiserte for å slippe unna styring og ansvar og overlate et til valgte organer og profesjonelle administratorer. Det var altså demografiske årsaker til reorganiseringa omkring 1970.

Når det gjelder samfunnsvitenskap, er det noen særproblemer som andre fag ikke har. Det gjelder dels fag med ganske stor grad av overlapping. Det er fag som konkurrerer om hegemoniet når det f.eks. gjelder å definere og forklare forskjellige samfunnsmessige fenomener. Det er fag som må være åpne overfor samfunnsmessige impulser, som ikke kan ignorere det som foregår utenfor instituttens vegger, i alle fall ikke slik som man kan om man studerer nyrefysiologi eller sanskrit. Det mått bli en god del problemer når slike delvis konkurrerende og overlappende fag, skulle styres og praktiseres i større institutter i en fase i vår historie da gamle verdier og erkjennelsesformer stod til omprøving.

Før jeg går videre med samfunnsvitenskapens spesifikke problemer, vil jeg gjerne fremheve et par poeng som antakelig gjelder svært mange fagmiljøer. Det gjelder det ålmenne forholdet mellom symboler og såkalte «realiteter» eller interesser: På Universitetet, som ellers i samfunnet, sliter folk i dagliglivet med institusjoner som fikk sin form gjennom kamper der deltakerne bare var interessert i de markeringsmuligheter som kampen ga, - og ikke resultatet. Et enkelt eksempel: Grupper sloss for å få 8 heller enn 6 av medlemmene i et organ, og så møter sjelden mer enn 5 opp i den hverdagen som møter etter kampen.

Mye verre konsekvenser har det at vi har organer der mange har innflytelse

Ottar Brox
(Arkivfoto)

over saker som de ikke har interesse i, - uten at vi har partier eller andre slike koordinerende organer som hindrer pervertering av avgjørelsene. Et enkelt eksempel: Dersom jeg er franskilolog og sitter i et organ som kan vedta kjønnskvoteing på en mellomstilling i tysk, kan jeg demonstrere min like stillingsvilje på en måte som bare går ut over andre fags rekrutteringsopplegg

Et generelt fenomen med mange av de strukturene som er skapt eller har vokst fram på instituttene, er naturligvis at alle forslag om forandringer kan blokeres av koalisjoner som ikke er enige om noen som helst, og som ikke er nødt til å løse det problemet som forslaget tik sikte på å løse. Det er klart at det fører til handlingslammelse. Ingen har ansvaret for at instituttet som helhet gjør jobben sin. Avsvaret pulveriseres og myntes ut i en slags formalkontroll med at undervisningsplikten oppfylles. Hvordan forelesningstimer og seminarer fungerer i et samlet opplegg for studenter, er umulig å følge systematisk med i, langt mindre korrigerer.

Jeg vil gjerne være litt konkret her: Da vi skulle begynne undervisninga i samfunnsvitenskap her i Tromsø, var det enighet om at alle samfunnsfag hadde en god del felles introduksjonsstoff, slik at vi mente at studiet kunne begynne med et felles grunnfag, med slike elementære emner som beslutningsteori, rolleteori, sammenhandling, prinsipper for etablering av kunnskap osv. Opplegget forutsatte at disiplinens spesifikke bidrag skulle følge, gjennom disiplinære påbyggingsfag..

Den prosessen som svært raskt kom igang etter etableringa, vil kunne inngå som negative skoleeksempler i lærebø-

ker i beslutningsteori: Det dannet seg raskt fronter på instituttet det noen ville bygge sine egne disiplinære fag avhengig av det etablerte introduksjonsfaget, mens andre ville ha en gjennomført tverrfaglig undervisning, uten at disiplinen skulle ha noen plass i studentenes læreprosess. Disse frontene, som stadig er oppløst og omgrupert, har skiftet om å dominere instituttet. De har vunnet hver sine avstemninger, og til denne dag hindret at noen av alternativene er valgt. Disipliner er blitt etablert med sine egne introduksjonsfag ved siden av det faget som ble etablert som felles introduksjon, samtidig som mange studenter ikke har fått den disiplinære trening om miljødeltakelse som er en forutsetning for profesjonallisering.

Det har bl.a. medført en utrolig resursforbruk i et kontinuerlig slagsmål om taktiske posisjoner. Det har også ført med seg fragmentering og dårlig resursutnyttelse, som når en opplever å se informasjon i katalogen om «Weberseminar for sosialpolitikkstudenter», - seminar som en av fagets klassikere for den brokket av studentmassen som har visse tematiske interesser, og som må ha omtrent like mye eller like lite behov for Weber som de som er interessert i lokalsamfunn eller skoleforskning. Det er også lett å se at «forelesningsrekker» for 3 eller 5 studenter lett blir for lite som utfordring til en lærer, - eller at de lett blir avlyst av mangel på oppslutning.

Samtidig viser historien om det felles grunnfaget instituttorganenes maktesløshet eller mangel på ansvar når det gjelder å føre kontroll med, vedlikeholde og forbedre kvaliteten på sine egne produkter. Faget var et eksperim-

ment som ble fulgt med en viss interesse av kolleger ved andre universiteter. Det har vært drevet i 15 år, til dels av gode lærere, som har lagt ned en stor innsats for å gi faget innhold, og realisere de intensjonene som lå til grunn for etableringa. -Men samtidig har folk også deltatt som har vært uenige i disse intensjonene. Det betyr at innholdet i faget har variert sterkt, og stadig modifisert ad hoc når bemanningsproblem har gjort det nødvendig. -Litteraturen har hele tida i stor utstrekning vært løse artikler, kapitler og stensiler.

Det instituttet ikke har vært i stand til å gjøre, er å bli engig om mål og sikre at de blir gjennomført. Det etableres konstant uløste, resursodeleggende konflikter, og stuiemulighetene blir mindre kumulative enn de kunne ha vært, dvs. det organiseres ikke en prosess som sikrer at studentene blir bedre og mer profesjonelle fra det ene semesteret til det andre. Det blir tilfeldig om de lærerne som kunne tilføre mest i en forelesningssituasjon, faktisk får en størst mulig del i studentflokket i auditoriet.

Et aspekt av dette er at det selv etter så lang tids undervisning i et noe spesielt sammensatt fag ikke er produsert lærebøker som definerer og dokumenterer dette faget. Prøv å tenk hva det innebærer av tapte muligheter og resurser at lærerne kan pålegges å møte opp og avlevere forelesninger, som vel må forberedes av hver enkelt av dem som har deltatt, - mens instituttet ikke har muligheter til å dokumentere det budskap som forsøkes overbrakt. Ingen kan pålegges å skrive lærebokstoff, og desverre har vi vel aldri som institutt vedtatt, eller pålagt oss sjøl at de skal lages. - Dermed blir faget helt person-

avhengig, i en situasjon der store deler av instituttet er imot det, og de som påtar seg lojalt å prøve å realisere intensjonene, får ikke den hjelp som kunne ligge i et prøvd lærebokstoff.

Bl.a. av slike grunner - faget blir for tilfeldig produsert, - er det lett for de ideologiske motstanderne, som etter hvert har fått etablert sine egne disipliner, parallelt med det som skulle være en felles introduksjon til samfunnsvitenskapen, å skape misnøye og etablere motstand mot dette faget. Kampen kan føres under slike slagord som «tverrfaglighet» eller for eller imot «disiplinærtrening», slagord som ikke har noe med de reelle problemene i det samlede undervisningsopplegget å gjøre. I dag er situasjonen den at det kan lages koalisjoner av disipliner som ikke får studenter til sine disiplinære tilbud, og som forsøker å øke tilgangen gjennom stadig gjentatte forslag om å legge ned det som er igjen av det felles grunnfaget. Det betyr at fragmenteringsprosessen er i ferd med å bli fullført.

Detter er delvis sjølkritikk, fordi jeg har deltatt i faser av denne prosessen, og undratt meg ansvar ved å påta meg andre oppgaver i andre faser. Delvis er det slik at en ikke er klar over hva som foregår når en står midt oppi den lange strid. Men et kjennetegn ved en organisasjon som fungerer, er jo ikke at den ikke gjør tabber, men at den er istand til å lære av erfaringer. Men det har både vært umulig å skape enighet om at noe var galt, og i tilfelle hva, og å få diskutert og gjennomført forslag som kunne tenkes å løse problemene.

Det er også typisk at alle initiativ som tas av enkeltlærere for å rette opp det som fungerer dårlig, lett kan kveles gjennom denne responsen fra kollektivet: -Vær så god! Gjør det sjøl!

Det tar ikke lang tid å få lagt entusiasmen død når samarbeidssystemer fungerer slik. Folk lærer at det de måtte kunne stille opp med av ekstra innsats i dette semesteret, kan være uten konsekvenser for det som skal foregå i det neste. Samme hva en måtte har å tilføre, så kan det være borte med vinden når som helst, fordi instituttet ikke er i stand til å vurdere bidrag, fordi det ikke stiller spesifikke krav til sitt samlede produkt, slik at den kan sørge for at de beste komponentene blir tatt vare på.

Det er slike grunner til at førsteklases lærere sammen ikke er i stand til å lage annet enn tredjeklasses undervisning, om en ser på det samlede resultatet for studentene. Dette er sjølsagt ikke til hinder for at det gjøres mange gode enkeltinnsatser, kanskje særlig i smågruppen, og at noen kandidater kan bli gode til tross for dårlig organisering av undervisninga. Som Sandemose sa, er det noen som har så mye i seg at de strengt tatt bare behøver å bli undervist i alfabetet.

Det er heller ikke vanskelig å se mulige dynamiske konsekvenser av slike samarbeidsforhold. På de fleste offentlige arbeidsplasser der jeg har vært innom - og kolleger forteller meg at en finner slike forhold i den private sektor også - rå anarki når oppgaver skal fordeles. Det betyr at de hyggelige, positive og arbeidvillige straffes med å måtte gjøre alle jobbene, mens sure, inkompetente og uvillige belønnes med å få være i fred. Klarer ikke instituttene å rette på dette, kan vi jo naturligvis risikere seleksjon etter slike prinsipper. Det kan nesten kalles et under at en fremdeles finner så utrolig mange kompetente og produktive enkeltindivider på instituttene, noe som bare kan gjøre en enda mer fortvilt over at de ikke klarer kollektivt å gjøre en bedre jobb.

Til slutt må også dette sies, selv om det er særlig trist å gjøre det: De problemorienterte, i utgangspunktet tverrfaglige, forskningsgruppene er blitt kvadisdisiplinære mininstitutter, som har det så travelt med å sloss for og imot fantomene «tverrfaglighet» og «landsdelsrelevans» at de har problemer med å beslutte seg for hva slags reelle problemer i og utafør Nord-Norge som det er verdt å produsere kunnskap om. Det er av slike grunner jeg har sagt, med utgangspunkt i erfaringene i Tromsø, men naturligvis ikke bygd bare på disse erfaringene, at de høyere undervisningsinstitusjonene må reformeres på en gjennomgripende måte om de skal være verdt å kjempe for.

Froskesport

Nord Norsk Mesterskap i Undervanns Rugby gikk av stabelen i Narvik 6.-8. mai. Seks lag fra forskjellige dykkerklubber i Nord-Norge var invitert, men bare fem stilte opp, deriblant Studentenes Undervannsklubb.

Utropia : Geir Arne Hansen

Vi var litt skeptiske da vi fikk invitasjon om å delta fra Narvik Sportsdykkerklubb. Nord Norsk Mesterskap hørtes litt for ambisiøst ut for oss, men vi ble beroliget da det i invitasjonen stod at det hele var basert på et mosjonistnivå. Her var det muligheter for at også vårslappe studenter skulle kunne delta. Vi klarte etter mye om og men å tromle sammen et lag på åtte stykker. UV-Rugby, av Vi Menn kalt for den tøffeste sporten som finnes, er en meget kondisjonskrevende idrett, men vi satset på at lagets allsidige kantinetrening skulle komme godt med her. Etter en del vidervedigheter kom vi oss endelig avgårde med bussen til Tromsø Undervannsklubb (TUK), og gikk i land i Narvik meget sent på kvelden.

STEINAR ALBRIGTSEN

Som vanlig når man drar på tur er det noe man er nødt til å glemme, det er nærmest som en naturlov. Denne gagen viste det seg at vi hadde glemt nesten alt av mat, for mat må man ha om man skal drive med idrett, det er noe alle vet. Narvik er ikke den byen som akkurat utmerker seg med mange spisesteder. Etter en nærmest endeløs traving i byen, møtt av stengte dører og nedlagte spisesteder, kom vi endelig til et sted som lokket med feite 300 grams biffer. Dette måtte være stedet for å skaffe seg næring til de neste dagens mosjonering, tenkte vi. Utsultet og på fremmed mark, nærmest småsprang vi inn i lokalet, til dørvaktas store forbauselse over en Åsgårdsrei som unisont spurte etter mat. Vi var ikke lenge i Paradis, for innenfor var det konsert med Steinar Albrigtsen. Nei, det kan man høre på

hjemme, så vi småsprang ut igjen, dørvakta fortsatt like forbauset. Redninga i den ytterste nød, ble en hamburgerbar. Det er ikke noe å kimse av, for selvste Ingrid Espelid har sagt at slikt kan være sunt av og til, så vi slo oss til ro med det.

MOSJON?

Dagene begynner tidlig på et sportsarrangement, forøvrig en stygg uvane man har lagt seg til. Allerede klokken sju var det full hjerneaktivitet, ikke hos oss, men de andre. De var allerede godt igang med frokost og diskusjon av dagens program, noen var til og med ute og jogget. «Nei, hva er det vi har innlagt oss på?», tenkte jeg i mitt stille sinn, «hvor var det blitt av mosjonistånden?». Rystet, men fattet kom vi oss på beina. Det var tid for frokost, som bestod av kald pizza fra dagen før og noen brødskiver av det rette, grove slaget. Dermed var det legitimt med dagens første røyk, dette var ikke noe tidspunkt for å få griller i hodet heller.

Kampene skulle begynne klokka ni, og det var på tide å komme seg til bassenget. Jeg

syntes jeg kjente gnagsår på føttene allerede.

«Livet er kun for de tøffe».

Selve spillet foregår i den dype enden av bassenget. På hver kortsid er det kurver på bunnen, og poenget er å få en synkende ball i kurven til motstanderen. Hvert lag har elleve spillere, seks i vannet til enhver tid, og fem innbyttere. UV-Rugby høres hardt og brutalt ut, og det er det, men det er visse regler man må følge her også. Det er f.eks. ikke lov å ta i utstyret, dykkemaske eller svømmeføtter, til motstanderen, ei heller renne i strupen på en stakkar som ikke har ballen. Med dette stilte vi freidige opp til vår første kamp. En kamp varer i femten minutter. Denne første kampen var litt av et sjokk for oss, her var det neimen ikke snakk om kun mosjon.

Kantinetreninga kom skammelig til kort, og det lille kvarteret virket som en evighet. Taktikken vi hadde lagt opp over en hamburger dagen før virket ikke som den skulle. Her måtte de kloke hoder legges i bløtt. Og blaut, ja på grensen til direkte vasstrukken, ble de etterhvert. Ut på ettermiddagen og kafetid, var vi ferdige med den første dagens eskapader, og glad var vi for det. Sju kamper satte sitt preg på kropp og sjel.

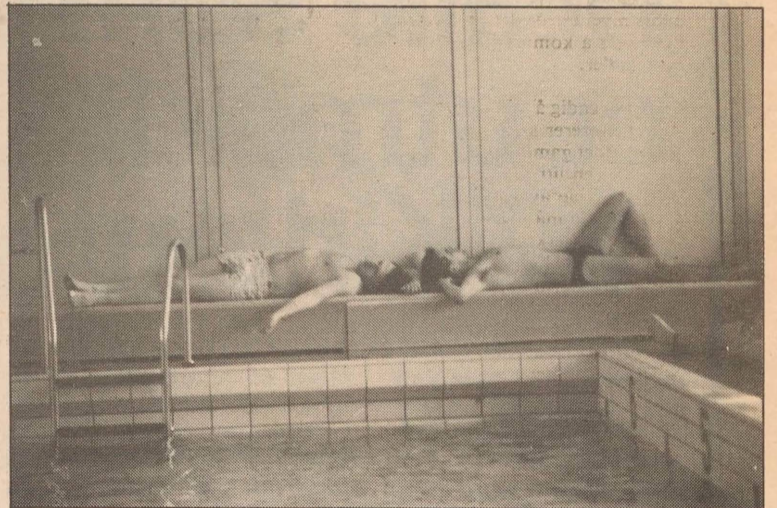
BRONSEFINALE!

Søndagen rant, og kroppen hadde store besværigheter med å være med på notene. Mine tanker gikk til Frithjof Nansen etter at han hadde gått til fots over Grønland. Nå følte vi ikke bare gnagsår, men nå var de der, og det så ut som de var der for å bli. Dagens sportslige bravader bestod av kun to kamper. Den siste var utrolig nok en bronsefinale. Og den vant vi sannelig, det var det ingen som

Som forventet vant Bodø Sportsdykkerklubb, de trener jo regelmessig de guttene der. På andre plass havnet arrangøren, Narvik Sportsdykkerklubb, som forøvrig sørget for at det hele kom vel i havn. Ja, så kom vi da, og alle dystre spådommer var gjort til skamme. Det andre Tromsølaget, TUK, kom på fjerdeplass, og Nordreisa Dykkerklubb kom på en hederlig femteplass.

HJEM, KJÆRE HJEM

VI hadde gjort vårt, buksesigen var blitt større og hjemlengselen enda større. Under trusel om å gå hjem fra et noe tafatt TUK lag, fikk vi pakket alle lekene og satt kursen nordover. «Var vi gale som hadde dratt nedover for å drive organisert sport?» Nei, gnagsår til torss og med en kropp som etter vårt skjønn hadde vært gjennom umenneskelige lidelser, syntes vi at vi hadde klart oss bra. Vi var tross alt på tur tilbake til vår beskyttede studenttilværelse.

NSU er interesseorganisasjonen for 43000 studenter ved universitetet og vitenskapelige høyskoler. På hovedkontoret i Oslo er det fire ansatte og fem heltidsarbeidende tillitsvalgte.

Organisasjonssekretær

Stillingen som en av to organisasjonssekretærer er ledig fra 1. august. Arbeidet omfatter konsulent- og utredningsoppgaver i tillegg til planlegging og gjennomføring av møter, kurs m.v.

Søkere bør ha studentpolitisk eller annen organisasjons erfaring. Interesse for utdanningspolitikk og organisasjonsutvikling er en fordel. Evne til samarbeid og sans for et levende og godt arbeidsmiljø vil bli tillagt vekt.

Stillingen er på åremål (3 år) og plassert i lønnstrinn 23.

Nærmere opplysninger ved henvendelse Lisa Bang eller Ingrid Thorvaldsen, tlf. 02 55 60 20. Søknader sendes før 25. mai til

nsu NORSK STUDENTUNION
Løkkeveien 7
0253 Oslo 2 - NORWAY

Utropia og Norsk Studentunion

Utropia hadde i siste nummer spørsmålet «Er du medlem av NSU, og vet du hva bokstavene står for?» på siste siden, hvor fire studenter svarer på spørsmålet under «Din mening». Selvfølgelig må jeg si at resultatet av spørserunden for NSUs

vedkommende er nedslående. Kun tre av fire vet at de faktisk er medlem av NSU, som har kollektivt medlemskap. Dette vil si at alle studenter ved universitetene og de vitenskapelige høskoler, er medlemmer når de betaler sin semesteravgift, så-

fremt de ikke melder seg ut av NSU. NSU er studentenes interesseorganisasjon med 43.000 medlemmer.

Som lokalleider for NSU, er jeg selvsagt skuffet over resultatet av Utropias spørserunde, og ser helt klart at vi som jobber i NSU-Tromsø slett ikke har klart å fylle en av målsettingene vi har hatt, nemlig informasjon til studentene om NSU. Og jeg ser at en av de viktigste oppgavene NSU har i året som kommer, er å gjøre studentene kjent med sin egen interesseorganisasjon. Dette er et arbeid som vil kreve ressurser og hardt arbeid, men det må gjøres.

Men det som jeg finner betenkelig med dette nummer at Utropia og omtalen av NSU, er at de kjører dette spørsmålet uten å ha så mye som et eneste ord om Norsk Studentunion ellers i avisa. Hva er egentlig hensikten med dette spørsmålet da? Er det kun et bevisst forsøk på å svekke tilliten til NSU? Det er verdt å merke seg at NSU siden forrige nummer av Utropia, har hatt sitt årlige Landsting. Og dette vet redaktøren av Utropia. Han vet også hvilke saker som har vært behandlet der.

Det er forståelig at Utropia ikke har ressurser til å dekke Landstinget, som foregikk i Oslo. men det er betenkelig at Utropia ikke tar kontakt med de utsendingene som var fra Tromsø, for å få vite hvilke vedtak som ble fattet. Utropia får faktisk også penger gjennom studentenes semesteravgift, slik NSU gjør det. Jeg finner det derfor helt naturlig å stille spørsmålsteget ved Utropias informasjon til studentene ved Universitetet i Tromsø.

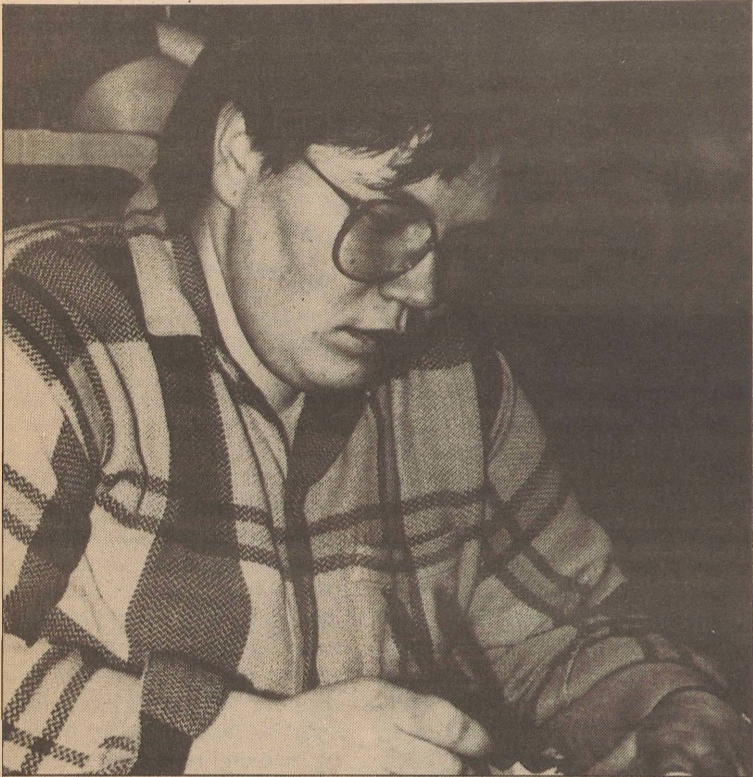
En av de viktigste sakene for studentene i Tromsø dette og forrige semester, har vært boikott av Sør-Afrika. Dette var en av de politiske hovedsakene på NSUs 34. Landsting. Her ble det fattet et vedtak som var bortimot enstemmig, og som i hovedsak er like sterkt som det Hovedallmøtet har fattet. Er ikke dette en nyhet/informasjon som Tromsø-studenten bør få?

Andre viktige saker som ble behandlet var samarbeid og arbeidsdeling innen høyere utdanning, og hvor Landstinget fattet et prinsippvedtak som bl.a. sa ja til stu-

dier på DH'ene på lengde med hovedfag på universitetene.

En kan selvfølgelig stille spørsmålet om det ikke er NSUs oppgave å formidle informasjon fra Landstinget. Men: I vår godtroenhet antok vi at siden Utropias redaktør kjente til Landstinget og sakene som ble behandlet der, så anså de dette såpass viktig at de ville formidle dette til studentene i Tromsø.

Med dette mener jeg ikke at Utropia skal stille seg ukritisk til det NSU foretar seg. Men i forhold til den store omtalen en «skandalesak» som et visst brev fikk før Landstinget, finner jeg denne negative omtalen som Utropia lar NSU bli tildelt gjennom denne spørserunde, uten et ord om de viktigste sakene NSU har behandlet, rett og slett latterlig. Det er viktig med en debatt om NSU og medlemskap der etc. og NSUs organisasjon, men på dette grunnlag som Utropia legger opp til, virker det kun patetisk. **Elin Gundersen**
leder NSU-Tromsø

E. Gundersen er misfornøyd med Utropia's informasjon om NSU
(Foto:Tage Stabell-Kulø)

Til alle som er utmeldt av Kirken

Ved århundreskiftet vil mer enn 500.00 nordmenn stå utenfor Kirken.

Er du en av dem?

Har du tenkt på hvem som skal hjelpe deg med navnefest når du får barn og barnebarn, konfirmere tenåringene dine, holde talen i kapellet når du dør?

Det ordner vel Human-Etisk Forbund, sier du.

Vi skal gjøre så godt vi kan, men er du **medlem** av Human-Etisk Forbund? Det er grenser for hva vi kan klare, hvis ikke de som egentlig er human-etikere støtter vårt arbeid ved å melde seg inn.

Human-Etisk Forbund får en offentlig støtte for hvert medlem som tilsvare "kirkeskatten". Det betales også en medlemskontingent — kr. 100 for folk med inntekt, kr. 25 for andre. (Som medlem mottar du livssynsmagasinet HUMANIST 6 ganger pr. år.)

Det er hyggelig at du regner med oss — men vi vil også gjerne regne med deg.

Til Human-Etisk Forbund, P.b. 2870 Tøyen, 0608 OSLO 6

Ja!

Jeg vil gjerne ha opplysningsmateriell og innmeldingspapirer.

NAVN ("TRYKTE" BOKSTAVER):

ADR.:

Human-Etisk Forbund

I Retfærdighedens navn!

På Hoveddallmødet den 4/5 blev det vedtaget er nyt reglement for fordeling af studentboliger.

Fra nu af skal nordiske udenlandske studenter ikke længere have prioritet på studentbolig foran norske studenter. Dette blev vedtaget i retfærdighedens navn. Alternativet til «retfærdighedens» gjenfødelse var at håndhæve det oprindelige reglement, nemlig at give nordiske udenlandske studenter prioritet men begrænset til deres første to studiesemestre. Dette blev forkastet.

Ligebehandling af folk består ofte i at behandle dem forskelligt. Forskellige forudsætninger giver nemlig folk ulike vilkår. Studenter er ingen undtagelse fra dette.

At fordele elendighed, i dette tilfælde mangel på studentboliger, er ingen enkel sag, men det er vigtigt at det sker på retfærdig vis. Ingen på HAM tog til

orde mod det. Fortalerne for den ens behandling af norske og ikke-norske nordiske studenter gjorde sig til ligestillingens forkæmpere, mens jeg (og flere andre) talte for ligestilling gennem forskelsbehandling. Resultatet viser flertallets opfattelse, nemlig at norske, svenske, danske, finske, færøske, islandske og grønlandske studenter er lige dårlig stillet på boligmarkedet i Tromsø ved studiestart. Denne opfattelse giver anledning til en revurdering af ligestillings- og retfærdighetsbegrebet. Hvis alle vi nordiske studenter er så lige stillet, så vil det sige at Klæraq fra Manitsôq og Ola fra Steinkjer har samme mulighed til at skaffe sig plads i det private boligmarked før de kommer til Tromsø. Sandsynligheden for at de kan bruge personlige kontakter til en midlertidig fladsløsnings, mens de går på billigjagt, må ihvertfald være den

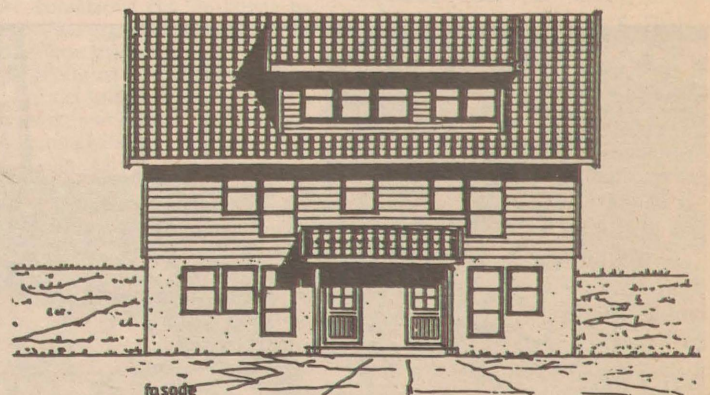
samme. Ved du forresten hvordan biligmarkedet i Manitsôq fungerer?? Lad os følge Ola fra Steinkjer tilbage til hjempladsen og ligestille ham med hans kammerat Kari. Ola ønsker at studere i Tromsø, på trods af bolig mangelen. Kari derimot ønsker at studie i Oulu. Der er det også studentboligmangel, men det kan vel umuligt være en større barriere for Kari at klare i Oulu end for Ola i Tromsø? Begge pladser er jo lige langt fra Steinkjer! HAM er Tromsøstudenternes suveræne beslutningsorgan og flertallets beslutning får man akseptere. Lad oss alligevel undgå unødige begrebsforvirring: Nationalisme og retfærdighet er ikke synonymmer. HAM startede 17. majfejringen i lånte klær.

Eva Munk-Madsen
studen ved Norges
Fiskerihøgskole

Boliger forsinket

Utropia Tage Stabell-Kulø

Boligene på Kvaløysletta blir forsinket. Dette opplyser lederen i Samskipnadens styre, Unni Sandbukt, til Utropia. Planen var at en del boliger skulle stå ferdige ved semesterstart for å kunne avhjelpe bolignoden. For å få dette til skulle Bjørn-Hus arbeide i fellesferien. Dette har nå fagforeningene satt seg i mot. Planen er derfor at de første 3 husene skal stå ferdig 1. oktober, de neste 3 i november og de resterende 4 innen utgangen av -88. Sandbukt føler seg sikker på at denne tidsplanen vil holde. I kontrakten med Bjørn-Hus er det slått fast at alle husene skal stå ferdig innen utgangen av året.

Avvis stortingsmeldinga

Om attendebetaling av utdanningslån!

Kultur- og Vitenskapsdepartementet har nettopp gjeve ut ei melding om attendebetaling av studielån til Lånkassa.

I staden for å gjere det einaste rimelege, nemleg å auka rommene til Lånkassa kraftig, slår dei fast at utdanningslåna har vorte mykje dyrare enn tidlegare, og at låna skal helde fram med å verta mykje dyrare.

Det einaste dei kjem med som nytt i meldinga er ei utruleg billig flikking på systemet som i fyrste omgang ikkje kostar staten meir enn 95.000,- i året dei fyrste åra i høve til deira egne tal. Desse kostnadene skal dekke mellomlegget på innlånsog utlånsrenta i Lånkassa for dei lånetakarane som har dei mest ekstreme tilhøva mellom inntekt og studiegjeld. Ordninga går ut på at dei med årlege terminbeløp som overstig 7% av inntekta, skal søka om å få innvilga lågare terminbeløp ned til 7% av inntekta. Søknad må sendast inn kvart år. Vilråa ellers er at dei innfører renters rente på desse låna og at ein vil vera i stand til å betale attendelånet innanfor ein periode på 30 år. Renta skal fortsatt vera 11,5%.

Meldinga nyttar eller mykje plass til å diskutera endringar i attendebetalingsordninga. Framlegget om innføring av inntektsavhengig attendebetaling (IATB) frå sosialdemokratiske studentpampar, har ikkje uventa vorte nytta som ei avsporing frå det vesentlege pro-

blemet, nemleg rammene.

Sosialdemokratiske studentpampar har hatt ei blind klokkeketru på at IATB ville gjera underverk på dei fleste utdanningspolitiske problemområda utan at ein auka rammene. Realiteten synar no at deira framlegg ville slå så hardt ut mot ungdom som har tatt opp lån for å gjennomføra vidaregående skule, at sjølv staten tykker det ville vera å gå for langt å innføra ei slik ordning utan ei kraftig auking av rammene, ei auking dei ikkje er viljuge til å gi.

Heiml sidan 1978 har studielåna vorte stadig dyrare, stipeandelen har sunke drastisk og det ein student får å rutta med har stadig vorte mindre i høve til dei faktiske utgiftane. Statistikk frå mellom anna NTH synar at i dei seinare åra har andelen av arbeidarklasse ungdom sunke kraftig i høgare utdanning. Det er grunnlag for å påstå at innstrammingane særleg råkar ungdom frå arbeidarklassen. Etter ei slik periode kan ikkje studentane godta ei melding om attendebetalingsvilkåra i Lånkassa utan at ei slik melding varslar ei kraftig auking av rammene til studiefinansieringa. Difor må studentane og deira interesseorganisasjoner avvisa stortingsmeldinga!

Noregs Kommunistiske Studentforbund (NKS)

Nytt opptaksreglement til hovedfag ved IMR

av Inge Røegen, leder for undervisningsutvalget ved IMR

I Utopia av 27. april gis en kortfattet beskrivelse av det nye forslaget til opptaksreglement til hovedfag ved IMR. På et vesentlig punkt er beskrivelsen feil. Det er ikke foreslått at alle jenter i gruppe 1A skal gå foran alle gutter i gruppe 1B! For å unngå nye missforståelser, så presenteres med dette forslaget slik det ble vedtatt i undervisningsutvalgets møte 14. april.

paragraf 16

«Opptak»

Opptak foretas en gang i semesteret av instituttene. Instituttene kan bestemme om opptak til en hovedfagsretning skal begrenses. Studentene må ha sikret seg opptak før han/hun kan få godkjent en studieplan. Avvisning av søker kan ankes til

nye perspektiver og temaer. Vi rektutterer derfor studenter med bakgrunn i ulike samfunnsfag, og studenter fra distriktshøgskolene, og kan uten vanskeligheter gi et slikt undervisningstilbud til studenter med bakgrunn i sosiologi, offentlig politikk, geografi og antropologi. På hovedfag velger studentene vanligvis ett faglig perspektiv, og vi må tro at de vil fortsette med det.

2. Intet samfunnsvitenskapelig studium i Norge i dag gir en innføring i bare et fag. For å oppnå samfunnsvitenskapelig embedseksamen, må en student ha en kombinasjon av minst to, vanligvis tre, ulike fag. Det er derfor ikke noe nytt og særpreget ved ISV at studenter utvikler en slik tverr- eller flerfaglig forståelse i løpet av sin studietid, og dette særpreget er ikke i ferd med å forsvinne.

3. Det som kan diskuteres, og hvor Aarsæther og jeg helt opplagt er uenige, er hvorvidt det er best å blande flere faglige perspektiver i en årshenhet, eller om studentene får en bedre arbeids- og lærersituasjon ved å ta flere fag, men ett om gangen. Ingen er uenig i at vi trenger flerfaglige tilnærminger når vi skal utforske store og komplekse problemområder i samfunnet. Men det synes å være en stadig voksende erkjennelse, både blandt studenter og lærere, både i Tromsø og ved andre lærersteder, av at god tverrfaglig forskning nettopp må bygge på en solid forankring i faglige/disiplinære tilnæringsmåter.

Det er viktig at vi her skiller mellom undervisning og forskning. Diskusjonen på ISV dreier seg om hvordan vi skal organisere undervisningen på en bedre måte. Dette er et viktig spørsmål, men bør ikke overdramatiseres. På grunnlag av de erfaringer som er gjort ved ISV er det nå mang som mener at det er en bedre læresituasjon å bli innført i disipliner som

Universitetsstyret. Hvis antall søkere er større enn antall ledige studieplasser, ordnes søkerene i rekkefølge ved følgende prosedyre:

1. For hver søker beregnes en gjennomsnittskaraktér på grunnlag av emnegruppe i faget hvor det søkes opptak, pluss emner som svarer til 30 vekt-tall.

2. Søkerene deles i to grupper på grunnlag av gjennomsnittskaraktèren definert i pkt.1. Gruppe I består av søkere med gjennomsnittskaraktér bedre enn 2.0. De øvrige søkerene danner gruppe II.

3. I hver av hovedgruppene deles søkerene i undergruppe på grunnlag av kjønn: IK, IM, IIK og IIM.

4. I hver av undergruppene fra pkt.3 rangeres søkerene etter gjennomsnittskaraktèrer (fra

pkt.1). Ved karakterlikhet ordnes søkerene i rekkefølge på grunnlag av hvilket semester cand.maggraden bel oppnådd, eller (hvis dette skjer senere) når obligatoriske krav til emne- og studierettningsgruppe ble oppnådd og slik at studenter med lengst ansinitet kommer først. Studenter som ikke har cand.mag graden rangeres etter vekt-tall.

5. Den endelige rekkefølgen dannes ved først å velge søkere fra gruppe I i følgende orden:

Første student i gruppe IK, første student i gruppe IM, andre student i gruppe IK, andre student i gruppe IM, osv.

Dersom det er flere studieplasser enn antall søkere i gruppe I, så fortsetter rekkefølgen med studenter fra gruppe II.

Sidsel Saugestad

(Foto: Tage Stabell-Kulø)

har sammenheng er en logisk oppbygning, heller enn å lære gjennom mange oppstykken-de deler, smakebiter og illusjoner. Det er også en viktig del av det erfaringsgrunnlaget vi har ved ISV at alle lærere, også de som er opptatt av tverrfaglighet i sin forskning, i liten grad er villig til å undervise og ta ansvar for et felles samfunnsvitenskapelig grunnfag. For å oppsummer: Da Universitetet i Tromsø startet opp var vi ganske riktig ikke «hemmet» av lange fagtradisjoner. Men vi hadde heller ikke den styrke som ligger i en lang undervisningserfaring. Nå har vi endel erfaring, og de ville være dypt tragisk om vi nå og for all fremtid skulle være budet til en undervisningsstruktur som vi alle vet bke skapt - og dels improvisert - i en hektisk oppstartningsfase.

«Tverrfaglighet var et nyttig slagord på 70-tallet. Men vi har høstet erfaringer i løpet av 80-årene og skal trekke opp perspektiver for 1990-årene. Ideen om å utvikle ulike forsknings-sentra synes på mange måter å være en bedre tilpasset de utofdringer vi nå står overfor. Senter-tankegangen retter oppmerksomheten mot problemer eller tema i samfunnet som bør belyses av ulike fag, og da blir

en disiplinær skoloring en nødvendig forutsetning. Den mer eller mindre tilfeldige koblingen vi fikk med ISV mellom noen fag og noen problemområder i samfunnet må ikke stå i veien for å ta opp nye problemstillinger.

Vi er i ferd med å bygge opp et Senter for aktisk forskning ved UiTø, som bygger på nettopp denne erkjennelsen: her skal mange disipliner gi sine bidrag, og der er en selvfølge at disse er disipliner som er forankret i - og undervises som - rene fagtilbud. Et senter for Samisk forskning bør - og vil - komme for å styrke mange disipliners fordykning på et tematisk felt. Et senter for Kommunalforskning er kommet i gang. I Bergen er senter Kvinneforskning og Utviklingsforskning utviklet med stor suksess, og kan tjene som inspirasjon for lignende tiltak her.

Når vi nå snart har bygget ut et grunnleggende utvervisningstilbud i de samfunnsvitenskapelige disipliner ved ISV, står både lærere og studenter bedre rustet til å ta del i mange og spennende forskningsoppgaver i tiden fremover.

Sidsel Saugestad

Bedre utdannings-tilbud ved ISV

UTROPIA har i nr. 4, April 1988, to intervjuer på samme side med førsteamanuensis Nils Aarsæther. Det første er like riktig som det andre er galt.

Aarsæther gir en utmerket presentasjon av den undervisningen som i dag tilbys ved Institutt for Samfunnsvitenskap over temaet likalsamfunnsforskning og samfunnsplanlegging, og han peker på behovet for å se «sammenhenger mellom økonomi, politikk og næringslivstilpasning på den ene siden, og hvordan de mer uformelle prosesser er med på å forme folks holdninger og tanker». Han understreker ganske riktig at for å kunne belyse slike problemer i sin fulle bredde, må man bruke «teoretisk tankegodts fra flere disipliner», som geografi, antropologi og kommunalforskning.

Men når Aarsæther og/eller journalisten litt lenger ned på siden plutselig reduserer det «tankegodts» som har bidratt til å bygge opp et bredt perspektiv i undervisningen i planleggingsgruppa til «småfag», og når det som står øverst på siden fremstår som komplementære tilnæringer, blir til «disiplinære

kjeppehyster», blir all logikk borte. Man står tilbake med et pinlig utfall mot kolleger, som helst skulle vært forbigått i stilhet, om det ikke var for at intervjuet inneholder en del feilaktige opplysninger. Som «enkeltpersonen» (og vi rammes vel alle av den karakteristikken, unntatt under graviditet), som arbeider ved gruppa for lokalsamfunnsforskning og samfunnsplanlegging, vil jeg gjerne få bruke UTROPIAs spalter til å klargjøre noen få punkter:

1. Grunnlaget for planleggings- og lokalsamfunnsstudiet faller ikke bort ved at ISV nå utvider det disiplinære fagtilbudet. Innføring av didiplinære undervisningstilbud er en prosess som startet for ca 10 år siden, og som nå nærmer seg sin slutføring. Det eksisterende storfagstilbud i planlegging/ lokal-samfunn gir en tematisk fordykning i norsk distriktpolitikk, og en innføring i noen samfunnsvitenskapelige perspektiver som kan belyse forskjellige sider ved dette temaet. Storfaget (eller eventuelt mellomfag) er ikke noen direkte videreføring av samfunnsvitenskapelig grunnfag, men tar opp

Hummer og Campari

Poesi

Dagen derpå

*Streck deg ut lille venn
du har det godt nå
du var så liten igår
såvidt vi kom oss hjem
festen tok på
men vet du hva lille venn?
vi har ennå en skvett
Nesquick igjen*

Som perler på snor

*Bilene sneklet seg fram
gjennom landskapet - inn i
lange tunneller - tunellene slyn-
get seg gjennom fjellene
som sorte ormer med slibrig
pels alt var symmetrisk - jeg
ble fristet til å tro at alt var
som perler på snor.*

Å perle

*Randi danser inn på
kjøkkenet til mora.
— Jeg er så glad, jeg er så
glad, for jeg skal ut,
trallala....
— Hvor skal du hen da? vil
mora vite.
— Jeg skal ut med bestefar.
— Å perle, så slipper jeg å ta
meg av kveldsvasken hans i
kveld, sukker mora.*

Tiotusen blanke perler

*Tiotusen blanke perler sel-
ges nå av Select Import. Ivar
S. Løge er mannen bak
perleimporten. Lur mann,
forresten. Han forutså hvil-
ke muligheter som lå i direk-
te salg over postordre. Men
perlene, de ligner ikke blå-
bær.*

Å julaften

*Hun danser omkring i
rommet
en sky av god stemning
fyller rommet
å julaften
jeg har gjort det igjen
å julaften
jeg har fått sove i natt
å julaften
å julaften
jeg slapp å ta sovepillene
å julaften*

Nei! Jaah!

*Klassekampen trenger
abbonnenter
VG trenger good-will
Dagbladet trenger flere
lemen
Og Morgenbladet trenger
flere brunskjorter.*

Trøffel

*Se der kommer Carl. Han
spiser sjokolade. Kjøpt på
det private markedet. Men
han måtte betale moms.
Den trøffelen. Han Carl.*

Må vi på vegne av alle charter-
turister in spe få lov å gratulere
Vingreiser med et glimrende
reiseopplegg for nordlendinger
med hjemlengsel. Eller hva skal
man si om mannen som måtte
avbryte sin seks ukers langtids-
ferie midtveis for å blomstre på
flyplassen i Bodø noen timer
før han fikk fortsette ferien på
sitt kjære Grand Canari?

Fremgangsmåten ble nøye for-
klart i Nordlys her om dagen:
For å få seks ukers ferie i Syden
måtte vår heldige kunde kjøpe
to reiser a tre uker. Haken var
at han måtte bli med hjem til
Bodø etter tre uker, før han
kunne vende nesa sydover
igjen. Ellers ville, i følge Ving-
reiser, datasystemet kunne
slette mannens plass et eller an-
net sted i systemet. Det tok
nøyaktig treogtyve timer for
mannen å oppfylle data-syste-
mets og Vingreisers dypeste
ønsker.

Vi må, på vegne av både Hum-

mer og Campari, få lov til å
gratulere nevnte turoperatør
med et glimrende reiseopplegg.
Når hjemlengselen begynner å
komme, er det bare å ta seg et
par timer på flyplassen i Bodø
(eller andre, tilsvarende
charmante terminaler), før
man lykkelig fortsetter å nyte
Syden-livet. Vi er noe bortimot
imponert.

Nesten like imponert ble vi av
Anne Grethe Preuss på Palet-
ten her en dag. Lyrikk av Jens
Bjørneboe til musikk av A.G.
er i sannhet edel vare. Den blir
ikke dårligere når Ole
Giørz fyller ut på tangentin-
strumenter, inkludert trekk-
spill. Det som var litt surt var
at resten av bandet ikke var å
se. De lå gjemt i en liten synthe-
sizer som så mer ut som en
Casio reiseskrivemaskin. Å se
A.G. på scenen med en Casio-
writer er nemlig ikke det sam-
me som å se A.G. med et helt
band i ryggen — selv om det

kanskje høres like bra ut.

Her er det selvfølgelig økono-
miske hensyn ute og går: Når
man kan ta trommis, bassist
pluss assorterte overtoner med
som håndbagasje, blir det bil-
lig.

Mulig derfor opplegget ble som
det ble, så slapp Paletten å fore
flere musikere enn nødvendig.
Men vi som var der hadde tross
alt betalt 80 kroner for forestil-
lingen. Den varte bare litt over
timen, inkludert oppslag fra en
trofast synth-trommis (sakk,
sakk, sakk, katæsj).
Paradoksalt nok ville alt være
så meget bedre hvis bare luft-
medlemmene av bandet ikke
hadde vært der. Da kunne vi ha
fått en tilnærmet akustisk kon-
sert, og vi ville ikke følt oss lurt
av japanske mikro-chips som
skal få det til å svinge.

Herved er nevnte hjertesukk
overbragt. Eller for å si det
med elektronikken: sukk-sukk-
sukk, katæsj.

**Hva har Det Norske Fors-
varet og Studentpoli-
tikereren til felles? Bortsett
fra at de er millitante, at
det er lavt under taket
(au), at stridsøksen ikke
er noe man graver ned,
men gjemmer på et lurt
sted for påkommende til-**

**feller (henholdsvis i
Pentagon og Trotskijs
gravkammer)? Svaret er:
Både forsvaret og stu-
dentpolitikere strør om
seg med UFK'er. Faktisk
så pleier de UFK'ene med
stor nidkjærhet.**

UFK-dyret

En UFK, hva er det for noe, vil
den kritiske student spørre seg.
Nettopp. Du møter UFK og
vennene hans daglig. Når du
skal orientere deg om forhold
ved universitetet og i offentlige
etaters avgjørelser som direkte
angår deg som student. Så som
stipend og lån, boligsitua-
sjonen, barnehageplasser, bud-
sjetter, møter, utvalg og

studentpolitiske saker generelt.
Når du leser løpesedler, stu-
dentinformasjon, sakspapirer
og veggoppslag. UFK'ene er
der. Myser allvitende mot deg,
turrer og plager deg til du mister
selvtilliten eller ganske enkelt
gir blanke i studentpolitikken.
Derfor er UFK-dyret så farlig.
Den gjør det vanskelig for deg
å engasjere de i viktige saker.
Og UFK'ene formerer seg sta-
dig. Godt hjulpet av vell-
menende, men uforsiktige stu-
dentpolitikere. Som student
med krav på saklig informa-

sjon må du komme UFK'ene til
livs. Så neste gang en UFK gri-
ner imot deg, gjør anskrik. La
studentpolitikkerne få høre det.
Kontakt stud.repr. enten i
NSU, SU, AU'et ved Inst. ditt
eller gjerne Rekt. v/UiTØ,
bring saken inn for HAM eller
Inst. A.M., kontakt stud.pol.
org. som RF eller TØKSF, søk
råd hos en I.Am. ved IRV.
Uansett hva, gjør noe, slik at vi
en gang for alle kan bli kvitt
disse Uforståelige ForKortel-
sene.

Med de beste hilsner
Harald Tribune

Heite nyheter

Uni-bok saken blir vist aldri
slutt. Nå er det jo på tale med
en oppstart, men det er uklar-
heter omkring finansieringen.
Men ikke fortvil det blir vel bø-
ker til høsten også, får vi håpe.
Sofakrigen på Universitetet raser
videre med uforminset styrke,
hvem har denne gangen
flyttet sofaen. Det er etterhvert
blitt et noe uklart eierforhold

omkring denne sittegruppen.
Utropia kom i forrige nummer
til å formulere seg slik at le-
seren kunne få det inntrykk av
at Unni Sambukt er styreform-
mann i Samskipnaden i kraft
av å være Tor Ødegårds sam-
boer. Dette er nå avkreftet. Da
er det godt å se at Samskip-
naden ikke har større lånegjeld
enn at de uten å blunke kan gi

130.000 i lån til Student-
radioen, fortsatt slik Vidar! På
ISV er det etterhvert blitt harde
tilstander. Er det Darwin som
prøves i praksis for å se hvem
som overlever?
Ryktene forteller at Studentut-
valgets utsalg av «for-
friskninger» går med under-
skudd. Kontoret må være fullt
av kjeltringer, spør de oss.

Nytt ute

Je t'aime:

Har musikkfri frem til hø-
sten.
Vil i hele sommer servere
pastaretter med seafood.

Prelaten:

27.-29. mai spiller Cris at
the moment.

3.-5. juni er det karnevals-
helg. Det blir da et orkester
som spiller, ikke helt klart
hvem dette er. Ellers er det
ikke noe mere bukket inn på
juni ennå.

Studenthuset:

28. mai åpner uterestau-
ranten med stor grillfest i
bakgården. Maten blir til-
bredt av Asbjørn Storåker.
Fra samme tidspunkt starter
studenthuset med sommer-
åpning. Dette betyr at de
trapper ned på konserter
o.l., som primert er for stu-
dentene.

Ungdommens Hus:

21. mai er det konsert med
The Inmates, et band fra
England som spiller glad og
morsom musikk.

28. mai blir det aksjon stans
utlendingeloven. Det blir
konsert men det er ennå
ikke fastsatt med hvem.

3.-4. juni blir det åpent hus i
forbindelse med karne-
vallet. De regner med at det
vil bli arrangementer, men
det er ikke bestemt hva
slags.

9. juni starter ungdomsfesti-
valen i Tromsø. Se annonse
i aviser.

10. er det stor rockemøn-
string med band fra Nord-
Norge og Nord-Sverige.

11. Konsert med The Call
fra Los Angeles! Meget bra
band.

